

Трагическим переломом в процессе советских трансформаций стал Геноцид 1932-1933 гг., направленный против украинцев как нации.

Ключевые слова: Советская Украина, ценностные ориентиры, тоталитарный режим, политико-идеологические изменения, социокультурные процессы.

Tarapon Oksana

VALUES IN THE SOVIET UKRAINE OF 1920-1930'S: POLITICAL-IDEOLOGICAL AND SOCIO-CULTURAL MEASURES

Political and ideological experiments and innovations of the Soviet power of the 1920s and 1930s drastically changed the socio-cultural face of the Ukrainian population, deepened the gap with historically close European values for Ukrainians, which led to the distortion of the value scale and the deformation of the morality of society, for which, in the context of terror, the practice became predominant survival.

Among the methods of spreading communist values, state propaganda, culture, education, and the press were used. The Soviet identity was formed through ideological campaigns that had to form a communist outlook, to popularize official policy, to unite the population around the party organs in order to solve vital life problems.

There was a formation of the Soviet political religion, which involved the brutal struggle with the Church, the destruction of the religious worldview and the traditional culture of Ukrainians. The formation of a new Soviet society meant changing the views on the family, the role of women in society. The tragic turning point in the process of Soviet transformation was the Genocide of 1932-1933, directed against the Ukrainians as a nation.

Keywords: Soviet Ukraine, value orientations, totalitarian regime, political and ideological transformations, socio-cultural processes.

Одержано 02.06.2017

УДК 398.332.12(091)

*Ткаченко Віктор
(Переяслав-Хмельницький)*

ПИСАНКА В КОНТЕКСТІ ЕТНІЧНОЇ САМОІДЕНТИЧНОСТІ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

У статті, на основі досліджуваних матеріалів, розглядається писанка як символ міжкультурних взаємозв'язків та її вплив на етнічну самоідентичність українців.

Ключові слова: писанка, етнічна ідентичність, культура, українці.

Культура етносу поширюється в ході історичного розвитку суспільства і є основою для контактів із представниками інших народів. Вона також формує відчуття належності до певної спільноти, тобто відчуття ідентичності.

Культурні відносини почали формуватися ще в доісторичні часи. Представники окремої культури завжди запозичували у сусідів найкраще: чи це виробництво металу або кераміки, паперу або тканин, чи їхнє оздоблення та функціональне використання. Навіть у процесі асиміляції одного племені чи народу іншим також відбувалося взаємопроникнення культур. Складні культурологічні процеси, творча енергія народу містять невичерпний стимул до взаємодії, взаємозбагачення розвитку міжкультурних відносин. Саме завдяки таким процесам нині маємо багато спільного в культурах різних народів світу. Зокрема, українського, адже відомо, що упродовж століть на території нашої держави проживало чимало представників різних культур, які зробили свій внесок у розвиток загальноукраїнської культури.

Унаслідок розширення культурних відносин між різними країнами поступово відбувається стирання національно-культурної самобутності народів. Особливо це характерно для молодіжної культури, представники якої ходять в однакових джинсах, слухають одну й ту ж музику, визнають одних і тих же представників естради. Водночас старше покоління досить негативно реагує на цей процес, прагнучи зберегти особливості й відмінності рідної культури, національних традицій. Тому сьогодні в міжнаціональних та міжкультурних відносинах особливо актуальною є проблема ідентичності, а саме визначення належності людини до тієї або іншої нації, культури.

Механізми етнічної та національної ідентифікації мають суб'єктивне психологічне підґрунтя. Однак при цьому етнічність зумовлюється й підтримується чинниками, що існують для кожного індивіда об'єктивно. Це територія, мова, релігія, держава, традиції, упредметнені в матеріальній культурі й базових моделях повсякденної поведінки, естетичні та етичні канони тощо. Проте у своїй «перетвореній», суб'єктивній формі вони є основою для етнічного самовизначення і виконують функцію символу-маркера етнічної ідентичності. Територія («батьківщина», «мати-земля»), мова («рідна мова»), держава («вітчизна»), житло («домівка») – це ціла система символів, що дає змогу відокремити свою етнічну й національну спільність «ми» від інших «вони» і водночас дає відчуття належності «я» до «своєї» родинної спільності [8].

Із відновленням української державності у кінці ХХ ст. зросла зацікавленість етнічною матеріальною та духовою культурою. Саме вона є ідентифікатором самосвідомості нації. Окремі аспекти заявленої нами теми розглядалися такими дослідниками: Н. Міщенко, Л. Отрошко, В. Ткаченко та ін.

Сьогодні одне з найважливіших завдань духовного виховання, а відповідно і нашої публікації – це формування почуття приналежності до свого народу, його історії і традицій, культурної спадщини, мистецтва. Воно починається не тільки із родини, казки, народної пісні, а й зі знайомства з предметами народної творчості, у які закладено життєву мудрість предків.

Національними символами, які несуть у собі українську ідею, є, на наш погляд, пісня, вишивка, рушник і писанка. Під впливом взаємозбагачення та нових життєвих обставин остання постійно оновлюється. Сучасні глобалізаційні процеси можуть стати фактором, який сприятиме її перетворенню у своєрідний, визначальний маркер українського етносу у світі, «адже у писанці, як символи Світобудови, поєднано одночасно образи Добра і Зла, Прекрасного і Гармонійного, Любові і Віри та Мудрості нації. Саме в культурних символах-знаках міститься джерело мудрості всіх цивілізацій, а в символіці закодована духовна сутність кожного етносу» [9].

Побутування писанкарства на теренах України досить широке і притаманне не лише українцям, а й представникам інших етнічних груп, що мешкали на її території. Так болгари, які переселилися в Україну у ХVІІІ ст., зокрема в тодішню Херсонську губернію, теж виготовляли писанки. Як і українці, вони фарбували та розписували яйця на Страсному тижні, у четвер, до сходу сонця. Здебільшого на яйцях зображували рослини чи орнамент із геометричних фігур. У Болгарії і до сьогодні старші жінки-писанкарки виготовляють писанки восковою технікою, дряпанки, ажурні яйця. Вони оздоблюють їх традиційними орнаментами [17].

Розвиток торговельних відносин між греками та русинами, поширення християнської віри від них, стали тією основою, на якій упродовж тривалого історичного періоду формувалася грецька діаспора в Україні, представники якої нині компактно мешкають у південно-східних районах та в Криму. У греків побутував звичай: у Великий Четвер у кожному домі фарбувати яйця, обов'язково в червоний колір, який символізує кров Ісуса Христа, любов до Всевишнього. Перше пофарбоване яйце залишали в хаті біля ікони. Греки Приазов'я на Великдень, окрім крашанок, виготовляли й писанки (ікапича).

Серед великодніх традицій молдаван у нас в Україні теж поширена традиція виготовлення писанок. Багато назв молдавських писанок подібні до українських або є їхніми перекладами. Дослідник В. Ястребов зазначав, що молдавани запозичили звичай виготовляти писанки від українців [16].

На Волині на початку ХХ ст. в багатьох селах разом з українцями проживали поляки, євреї, чехи та ін., які до Великодня розписували писанки. У Новоград-Волинському повіті у с. Полюновки (с. Полянівка Новоград-Волинського р-н, Житомирської обл.), де проживало в цей період більше поляків, також виготовляли писанки [1]. У с. Держанівка Овруцького повіту виготовленням писанок займалися Стефанида Керчевська і Францишка Гнетецька (можна припустити, що це полячки або чешки) [2]. У кінці ХІХ – на початку ХХ ст. у м. Кодня Волинської губернії проживали українці та незначна кількість поляків. Писанки там розмальовували молоді і старші українки та полячки: розписували вони за одним зразком, починали цю роботу на Сорок святих (9 березня за ст. ст.), а також на Світлій неділі – від середи до суботи. Під час писання зазвичай співали [2, арк. 92].

У с. Грибовиця Володимир-Волинського повіту (нині Іваничівський р-н Волинської обл.) писанки виготовляли дівчата віком від 15 до 20 років, які перейняли традиції розпису та різноманітний орнамент від вихідців-колоністів з Австрії [4]; у с. Хотячів (нині Володимир-Волинський р-н Волинської обл.), яке населяли українці, поляки і євреї, писанки писали дівчата 13–20 років для домашнього вжитку [4, арк. 13]; у с. Мислинах (нині Ковельський р-н, Волинської обл.) цього звичаю дотримувалися Марта Левигунюк (26 років) і Тимофій Лясковський (41 рік), які навчилися розписувати великодні яйця у своїх батьків – австрійських підданих [4, арк. 16]. У смт. Локачі Волинської області на початку ХХ ст. в поселенні «Острів», куди переселялися селяни з Австрії, писанки розписувала Марія Гузик (36 років). Інформатор, який надіслав ці відомості до Волинського музею, зазначав, що майстриня навчилася цього мистецтва «на своїй батьківщині від рідних, в Австрії, у прикордонному місті Стоянові, де зазвичай на Паску мають не крашанки, а писанки, писати які у них там всі уміють» [4, арк. 8]. Очевидно, йдеться про переселенців із Галичини, яка на той час була під владою Австро-Угорщини, адже тепер місто Стоянів належить до Львівської області. У с. Губин Локачинського р-ну на початку ХХ ст. мешкали переважно чехи, які також розфарбовували на Великдень яйця, але з часом перестали цим займатися [5].

З матеріалів І. Вельки з Луцького повіту за 1911–1913 рр. відомо, що в чеському поселенні Борятин також існував звичай виготовляти писанки до Пасхи. Орнаменти видряпувалися гострим ножом або «спицем», на зразок гравірувальної голки [5, арк. 3]. Цей технологічний прийом у писанкарстві називається «дряпанням», а писанки – «дряпанками». Така техніка виготовлення великодніх яєць характерна і для українців. Оглянувши малюнки чеських писанок, можна зробити висновок, що вони нагадують лемківські орнаменти, хоча й виконані не восковою технікою, а дряпанням.

У с. Семидуби Дубенського повіту, у якому проживали росіяни, українці, чехи і поляки, до Пасхи виготовляли крашанки [3]. Відомо, що цей вид великоднього яйця був поширений на всій території України. Скажімо, у с. Чотирбоки Ізяславського повіту, у якому проживало багато поляків, в основному фарбували яйця в якийсь один колір, тобто виготовляли крашанки [6].

У процесі міжкультурних відносин важливою є власне особистість як носій певних традиційних символів-маркерів. У писанкарстві є чимало самобутніх майстрів, які на основі традиційних українських символів пишуть на яйці унікальні за своїм орнаментальним вирішенням писанки. Від таланту майстра, глибини проникнення ним не тільки в особливості національного стилю, а й в ідейно-естетичні засади цього мистецтва значною мірою залежить значимість писанки-маркера в міжкультурних відносинах, адже в індивідуальних зразках писанок завжди помітні національні особливості народного мистецтва. Таким майстром-писанкарем був Тарас Городецький з м. Червонограда на Львівщині. За його виробами «полювали» німці, японці, французи, голландці, англійці та численні українські колекціонери народного мистецтва. Про творчість майстра не раз писалося в пресі України, Польщі, США, Канади, адже своїм витонченим мистецтвом розпису писанки він зробив значний внесок у розвиток національної культури та популяризацію її у багатьох країнах світу [11, с. 48].

Відомою писанкаркою діаспори є Софійка Зелик. Її писанки постійно експонуються в українському інституті Америки, що в Нью-Йорку, в Музеї мистецтва Метрополітен, а також продаються в багатьох крамницях та салонах [14, с. 16-19].

На основі міжкультурних зв'язків, завдяки зацікавленості писанкою, з'являються твори, в оздобленні яких органічно взаємодіють мотиви як споріднених, так і далеких за етногенезом культур. Так писанкарка з Канади О. Ярош дуже вдало пов'язує українські писанкові символи з ескімоськими красвидами Північної Канади. Вона щороку бере участь у великодніх виставках писанок у галереях та бібліотеках.

В Англії українська писанка теж відома давно. Знаними майстринями були А. Торська, К. Лайшук та ін. Остання навчала цього ремесла дітей в місцевих школах, вишах, бібліотеках. На заняття приходили діти не лише українців, а й англійців, які виявляли інтерес до писанки, що сприяло пропагуванню нашої культури у Великобританії [12, с. 20-27].

На теренах Західної Європи вирізняється своєю майстерністю О. Вінтоняк-Гриценко. Для її робіт характерне розмаїття: спочатку вона захоплювалася геометричним орнаментом, у 70-х рр. ХХ ст. – «хвилястим меандром», згодом – зооморфною символікою [15, с. 48].

Важливим фактом репрезентації України у світі, зокрема на американському континенті, є діяльність представників української діаспори. Саме завдяки їм традиційна народна культура може бути побаченою й оціненою в багатьох країнах. Українці США розуміють, що популяризувати Україну, її культурно-мистецькі здобутки серед американського населення можна й виготовленням виробів мистецтва: писанок, кераміки тощо.

Д. Степовик, працюючи в Америці на початку 90-х рр. ХХ ст., спостерігав, як напередодні та після свята Великодня в Українському музеї Нью-Йорку люди різних національностей відвідували «школу писанки», що діяла при ньому в ці дні. Важливо, що це були переважно дівчата та літні жінки. Досвідчені майстрині-писанкарки із Союзу українок Америки навчали всім процесам виготовлення писанки й демонстрували характерні українські орнаменти [15]. Школи писанкарства можна розглядати як відкриту систему для вдосконалення та збагачення новими творчими рішеннями орнаментального оздоблення писанки, а також дослідження естетичної культури українського народу. У процесі взаємозбагачення поступово зростає роль національного надбання, яким є писанка.

Організуючи виставкову діяльність у музеях США, представники української діаспори передбачають не тільки стаціонарну експозицію, а й можливість виготовити та придбати певний виріб. Зазвичай найбільший інтерес до писанкарства виявляють люди інших етнічних груп. Вони тривалий час можуть стояти в черзі аби потрапити на таку виставку та споглядати процес народження писанки. Ця давня українська народна традиція цікаво висвітлюється найпопулярнішими засобами масової інформації. Українська писанка не залишилася поза увагою американських президентів Д. Картера та Р. Рейгана.

Отже, важливу роль у міжкультурних відносинах держав відіграють виставки народного мистецтва, вони дають змогу побачити й зрозуміти культуру іншого етносу, чомусь навчитися. Завдяки таким заходам зникають відстані між людьми, країнами, зароджуються відносини в галузях освіти, науки, культури.

Саме з такою метою в 1985 р. в Республіканському будинку художника в Києві експонувалася виставка угорського народного мистецтва. Відвідувачі, окрім різьблених та інкрустованих дерев'яних предметів, гончарних, ткацьких та ковальських виробів, а також народних музичних інструментів, могли побачити писанки угорської майстрині Е. Монорі. Вони були виконані технікою воскового розпису та так званого «різьблення» [13, с. 84-85]. Можливо, після цієї виставки українські народні майстрині-писанкарки почали розвивати цю техніку в Україні, адже відомо, що на українських теренах найбільш поширеним і загальноживим способом оздоблення великоднього яйця-писанки є традиційний восковий розпис. Утім сьогодні такі майстрині як З. Сташук, О. Білоус, Л. Турукіна та інші виготовляють «різьблені» писанки. Проте вони використовують технологію не «різьблення», а глибокого витравлювання кислотою поверхні в основному гусячих та страусових яєць. Отже, бачимо приклад взаємопроникнення елементів оздоблення та технології виготовлення таких писанок, що, у свою чергу, під дією трансформаційних процесів збагатило українське писанкарське мистецтво ще одним видом великоднього яйця.

У 1991 р. в Україні проходила виставка художніх творів, серед яких були писанки мисткині, котра живе й працює в Америці, – Аки Перейми. У своєму інтерв'ю, надрукованому в журналі «Образотворче мистецтво», вона зазначала, що інколи під час виставок її робіт в Америці відвідувачі запитували, «чи є то мексиканське, африканське, російське мистецтво» [10, с. 78]. Тобто наша культура та мистецтво мають багато спільного зі світовим і саме завдяки таким заходам їх пізнають і вивчають у світі, виникає зацікавлення минулим і сьогоденням народу країни, що його представляє.

У червні 1993 р. у Харкові в центрі Української культури «Слобожанщина» відкрився міський клуб писанкарства, який очолила А. Овчаренко, викладач образотворчого мистецтва та креслення, керівник гуртків із декоративно-ужиткового мистецтва. З метою співробітництва

члени клубу проводили зустрічі з майстрами й науковцями з діаспори, зокрема з І. Цигельською – директором Церкви-музею у США (1995 р.).

Писанки членів клубу нині знаходяться в колекціях художнього музею м. Лебедина Сумської області, Харківського історичного музею. Пропагуючи українську писанку, Харківський міський клуб писанкарства проводив практичні семінари, численні виставки як в Україні, так і за кордоном (Кіпр, Ізраїль, Франція, Австрія – 1994 р., Німеччина (Нюрнберг) – 1995 р.). Твори писанкарства є в колекціях за кордоном – у Ієрусалімі (Храм Христа Господнього), Пафосі (о. Кіпр, монастир Св. Неофітуса), Нью-Йорку, Нюрнберзі та в приватних колекціях Німеччини, Австрії, Франції [16].

До культурних заходів та міжкультурного спілкування долучаються й дипломатичні представництва України в різних державах. Так у 2009 р. посольство України в Канаді організувало школу писанкарства для дружин дипломатів різних країн, у якій іноземки навчалися розписувати писанки [18].

27–28 квітня 1992 р. в Івано-Франківську з ініціативи Малої академії народних ремесел відбувся Всеукраїнський конгрес писанкарів. У святі народного мистецтва взяли участь майстрині з Косівського, Верховинського та інших районів області. Приїхали гості з Франції, Великобританії, США. Це неабияка подія на ниві народної творчості [7]. Саме на таких форумах відбувається взаємообмін інформацією, досвідом, підходами до створення міні-шедеврів народного мистецтва, які є культурним надбанням українців.

Отже, писанкою цікавляться люди різних національностей, вона стає поширеним явищем у світі, яке пов'язує з українською культурою, Україною. Саме вона може бути тим символом, який відіграє важливу роль у міжкультурних відносинах української держави з іншими країнами світу, яскравим виразником самоідентичності нації.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Архівні наукові фонди рукописів та фонозаписів ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України (далі – АНФРФ ІМФЕ ім. М. Т. Рильського), ф. 16. Волинський краєзнавчий музей, од. зб. 42. Новоград-Волинський повіт, 1909 р., 23 арк.
2. АНФРФ ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, ф. 16. Волинський краєзнавчий музей, од. зб. 45. Овруцький повіт, 1911 р., 26 арк.
3. АНФРФ ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, ф. 16. Волинський краєзнавчий музей, од. зб. 48. Дубенський повіт, 1911–1913 рр., 11 арк.
4. АНФРФ ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, ф. 16. Волинський краєзнавчий музей, од. зб. 49. Володимир-Волинський повіт, 1911 р., 18 арк.
5. АНФРФ ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, ф. 16. Волинський краєзнавчий музей, од. зб. 50. Луцький повіт, 1911–1913 рр., 5 арк.
6. АНФРФ ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, ф. 16. Волинський краєзнавчий музей, од. зб. 53. Ізяславський повіт, 1914 р., 8 арк.
7. Литвинець Е. Диво-писанка / Е. Литвинець // Українська культура. – 1992. – № 8–9.
8. Міщенко Н. Сутність та роль культурної та етнічної ідентичності в процесі міжкультурної комунікації [Електронний ресурс] / Н. Міщенко – Режим доступу: <http://vuzlib.com>.
9. Отрошко Л. Символ-візитівка українського етносу в світовому часопросторі / Л. Отрошко // Український вимір. Міжнародний збірник інформаційних, освітніх, наукових, методичних статей і матеріалів з України та діаспори. У 3 т. – Чернігів, ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2009. – Т. III. – С. 27–31.
10. Перейма Ака. Пізнати себе / Ака Перейма // Образотворче мистецтво. – 1996. – № 1. – С. 78.
11. Походжук Д. Майстер української писанки / Д. Походжук // Народне мистецтво. – 2003. – № 1–2. – С. 48.
12. Походжук Д. Представляємо учасників першого Всеукраїнського з'їзду писанкарів у Києві / Д. Походжук // Писанка. – 1992. – Чис. 1. – С. 20–27.
13. Седик О. Виставка творів народного мистецтва Угорщини / О. Седик // Народна творчість та етнографія. – 1985. – № 6. – С. 84–85.
14. Скуратівський В. Писанка, тисяча років тому / В. Скуратівський // Україна. – 1992. – № 26. – С. 16–19.
15. Степовик Д. Писанки Олени Вінтоняк-Гриценко / Д. Степовик – Народна творчість та етнографія. – 1992. – № 2. – С. 48.
16. Ткаченко В. М. Розвиток українського писанкарства кінця XIX–початку XXI ст.: регіональні особливості, сучасні трансформації: дис. ... к. іст. наук. Спеціальність: 07.00.05 – етнологія /

- В. Ткаченко. – К., 2012. – 214 с.
17. Ткаченко В. Сакральні функції яйця в духовній культурі українського етносу та етнічних груп України / В. Ткаченко // Матеріали до української етнології: щорічник. Зб. наук. праць. / [голов. ред. Г. Скрипник]; НАНУ, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – К., 2011. – Вип. 10 (13). – С. 220–226.
18. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://viche.lutsk.ua/view.php?art>.

REFERENCES

1. Arkhivni naukovi fondi rukopisiv ta fonozapisiv IMFE im. M. T. Rilskogo NAN Ukraini (dali – ANFRF IMFE im. M. T. Rilskogo). f. 16. Volinskiy kraveznavchiy muzey. od. zb. 42. Novograd-Volinskiy povit. 1909 r., 23 ark.
2. ANFRF IMFE im. M. T. Rilskogo. f. 16. Volinskiy kraveznavchiy muzey. od. zb. 45. Ovruchtskiy povit. 1911 r., 26 ark.
3. ANFRF IMFE im. M. T. Rilskogo. f. 16. Volinskiy kraveznavchiy muzey. od. zb. 48. Dubenskiy povit. 1911–1913 rr., 11 ark.
4. ANFRF IMFE im. M. T. Rilskogo. f. 16. Volinskiy kraveznavchiy muzey. od. zb. 49. Volodimir-Volinskiy povit. 1911 r., 18 ark.
5. ANFRF IMFE im. M. T. Rilskogo. f. 16. Volinskiy kraveznavchiy muzey. od. zb. 50. Lutskiy povit. 1911–1913 rr., 5 ark.
6. ANFRF IMFE im. M. T. Rilskogo. f. 16. Volinskiy kraveznavchiy muzey. od. zb. 53. Izyaslavskiy povit. 1914 r., 8 ark.
7. Litvinets E. Divo-pisanka / E. Litvinets // Ukrainka kultura. – 1992. – № 8–9.
8. Mishchenyuk N. Sutnist ta rol kulturnoi ta etnichnoi identichnosti v protsesi mizhkulturnoi komunikatsii [Elektronniy resurs] / N. Mishchenyuk. – Rezhim dostupu: <http://vuzlib.com>.
9. Otroshko L. Simvol-vizitivka ukrainskogo etnosu v svitovomu chasoprostori / L. Otroshko // Ukrainskiy vimir. Mizhnarodniy zbirnik informatsiy, osvity, naukov, metodicheskikh statey i materialiv z Ukraini ta diaspori. U 3 t. – Chernigiv. ChDPU im. T. G. Shevchenka. 2009. – T. III. – S. 27–31.
10. Pereyma Aka. Piznati sebe / Aka Pereyma // Obrazotvorche mistetstvo. – 1996. – № 1. – S. 78.
11. Pozhodzhuk D. Mayster ukrainskoi pisanki / D. Pozhodzhuk // Narodne mistetstvo. – 2003. – № 1–2. – S. 48.
12. Pozhodzhuk D. Predstavlyayemo uchasnikiv pershogo Vseukrainskogo z'izdu pisankariv u Kiyevi / D. Pozhodzhuk // Pisanka. – 1992. – Chis. 1. – S. 20–27.
13. Sedik O. Vistavka tvoriv narodnogo mistetstva Ugorshchini / O. Sedik // Narodna tvorchist ta etnografiya. – 1985. – № 6. – S. 84–85.
14. Skurativskiy V. Pisanka, tisyacha rokiv tomu / V. Skurativskiy // Ukraina. – 1992. – № 26. – S. 16–19.
15. Stepovik D. Pisanki Oleni Vintonyak-Gritsenko / D. Stepovik – Narodna tvorchist ta etnografiya. – 1992. – № 2. – S. 48.
16. Tkachenko V. M. Rozvitok ukrainskogo pisankarstva kintsya XIX –pochatku XXI st.: regionalni osoblivosti, suchasni transformatsii: dis. ... k. ist. nauk. Spetsialnist: 07.00.05 – etnologiya / V. Tkachenko. – К., 2012. – 214 s.
17. Tkachenko V. Sakralni funktsii yaytsya v dukhovniy kulturi ukrainskogo etnosu ta etnichnikh grup Ukraini / V. Tkachenko // Materiali do ukrainskoi etnologii: shchorichnik. Zb. nauk. prats. / [golov. red. G. Skripnik]; NANU. IMFE im. M. T. Rilskogo. – К., 2011. – Vip. 10 (13). – S. 220–226. [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://viche.lutsk.ua/view.php?art>.

Ткаченко Виктор

ПИСАНКА В КОНТЕКСТЕ ЭТНИЧЕСКОЙ САМОИДЕНТИЧНОСТИ: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ

В статье, на основе исследуемых материалов, рассматривается писанка как символ межкультурных взаимосвязей и ее влияние на этническую самоидентичность украинцев.

Ключевые слова: *писанка, этническая идентичность, культура, украинцы.*

Tkachenko Viktor

PYSANKA IN THE CONTEXT OF ETHNIC SELF-IDENTITY: HISTORY AND MODERNITY

The article based on researched materials considered Easter egg as a symbol of cross-cultural relationships and its influence on Ukrainian ethnic self-identity.

Keywords: *easter, ethnic identity, culture, Ukrainian.*

Одержано 19.05.2017